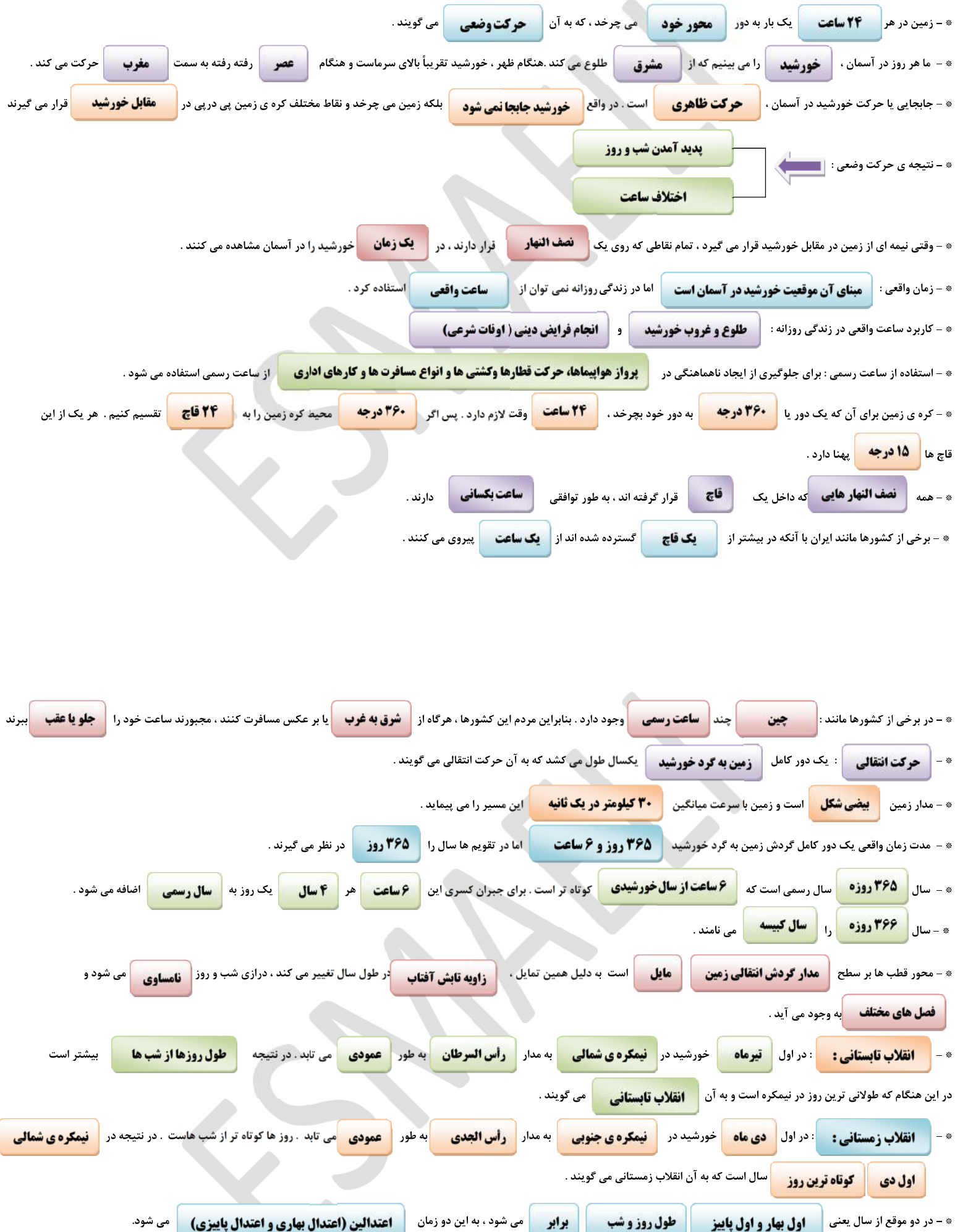

- * منظومه شمسی از یک ستاره به نام **خورشید** و اجرام آسمانی متعدد که در **مدارهای پیرامون** آن می گردند.
- * منظومه ی خورشیدی دارای **هشت سیاره** است. چهار سیاره ی **نزدیک به خورشید** که سطحی **جامد** دارند و به آنها **سیاره های درونی** می گویند.
- * چهار سیاره ی **دورتر از خورشید** که از **گازهای مختلف** تشکیل شده اند **سیاره های بیرونی** نامیده می شوند.
- * در میان چهار سیاره ی نزدیک به خورشید **زمین** بزرگ ترین است. زمین **سومین سیاره ی منظومه ی شمسی** است.
- * دانشمندان عمر زمین و منظومه ی خورشیدی را حدود **۴/۵ میلیارد سال** تخمین زده اند.
- * برخی از سیاره های منظومه خورشیدی، **قمرهایی** دارند که به دور این **سیاره ها** می گردند. ساره زمین یک قمر به نام **ماه** دارد.
- * ستاره ی خورشید در منظومه خورشیدی یکی از میلیاردها ستاره ی **کهکشان راه شیری** است.
- * مساحت کره زمین **۵۱۰ میلیون کیلومتر مربع** است و سطح آن را **خشکی ها (قاره ها) و آب ها** پوشانده است.
- * موقعیت مکانی یک پدیده یعنی: **مکان دقیق قرار گرفتن آن روی کره زمین**
- * جغرافی دانان برای تعیین موقعیت مکانی پدیده ها بر روی کره زمین و مطالعه در باره ی مکان ها، **خطوط و تقسیمات فرضی** را ابداع کردند.
- * استوا: **در فاصله ی مساوی از دو قطب شمال و جنوب، می توانیم یک دایره ی بزرگ را به دور زمین تصور کنیم. این دایره ی بزرگ، استوا نام دارد.**
- * مدار: **دایره هایی که در هر دو نیمکره به موازات استوا رسم شده اند به آنها مدار می گویند. هر چه به قطب شمال یا جنوب نزدیک می شویم این دایره ها کوچک تر می شوند.**
- * مدار استوا (مدارمبدأ) **صفر درجه** است و بقیه مدارها بین **۰ تا ۹۰ درجه ی شمالی یا جنوبی** درجه بندی شده اند.
- * نصف النهار: **نیم دایره هایی فرضی هستند که از قطب شمال تا قطب جنوب کشیده شده اند و طول مساوی دارند.**

- * برای درجه بندی نصف النهار ها **نصف النهاری را که از رصد خانه ی گرینویچ** در شهر لندن عبور می کند به عنوان **نصف النهار مبدأ** انتخاب کرده اند.
- * نصف النهار مبدأ **صفر درجه** و نصف النهار های دیگر از **۰ تا ۱۸۰ درجه غربی و ۱۸۰ درجه شرقی** درجه بندی شده اند زیرا محیط زمین **۳۶۰ درجه** است.
- * مختصات جغرافیایی: **هر نقطه از کره زمین روی یک مدار و یک نصف النهار مشخص قرار دارد که به آنها مختصات جغرافیایی آن نقطه می گویند.**
- * طول جغرافیایی: **طول جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله ی آن مکان با نصف النهار مبدأ بر حسب درجه.**
- * عرض جغرافیایی: **عرض جغرافیایی هر مکان عبارت است از فاصله ی آن مکان با مدار استوا بر حسب درجه.**
- * برای نوشتن طول و عرض جغرافیایی از علائم اختصاری **N (شمالی)، S (جنوبی)، E (شرقی)، W (غربی)** استفاده می شود.
- * ابزارهای اولیه تعیین مکان و مسیر: **استفاده از ستارگان و اسطرلاب، تهیه نقشه های اولیه، قطب نما**

- * ناوبری ماهواره ای: روشی جدید است که در آن از چندین ماهواره برای ارائه موقعیت و جهت جغرافیایی و مسیر حرکت استفاده می شود. مبنای کار این قبیل سیستم ها بر پایه امواج رادیویی است که بین ماهواره و گیرنده های مختلف، رد و بدل می شود

* - سیاره زمین از چهار محیط تشکیل شده :

هوا کره (اتمسفر)

سنگ کره (لیتوسفر)

زیست کره (بیوسفر)

آب کره (هیدروسفر)

نامیده می شود .

سنگ کره (لیتوسفر)

تشکیل شده

سنگ و خاک

جامد دارد و از

کره ی زمین یا پوسته ی آن که حالت

خارجی

بخش : سنگ کره (لیتوسفر) :

اقیانوس ها و دریاها ، رودها و بقیه ی آب های سطحی ، آب های زیر زمینی ، یخچال ها و نزولات جوی می شود .

* - آب کره (هیدروسفر) : شامل

گازهایی است که دور تا دور کره زمین را فرا گرفته اند .

* - هوا کره (اتمسفر) : شامل

سیاره زمین را برای زندگی انسان و دیگر موجودات زنده یعنی زیست کره (بیوسفر) مناسب می سازند .

* - زیست کره (بیوسفر) : سه محیط سنگ کره ، آب کره و هواکره با هم

کم است .

نسبت به آب ها

خشکی های زمین

* - وسعت

تشکیل می دهد .

آب

سطح زمین را

۷۱ درصد

* - حدود

کنار دریاها یا در امتداد رودهای بزرگ تشکیل شده اند .

* - جلگه های پهناور جهان در

بلندترین فلات جهان است .

تبت

فلات

سرزمین هایی نسبتاً هموار اما مرتفع اند که از اطراف به سرزمین های کم ارتفاع و پست منتهی می شوند

* - فلات :

جزء ناهمواریهای جوان هستند

دره های بین آنها تنگ و به شکل V است

این کوه ها شیب تند دارند

* - کوه های بسیار بلند :

با گذشت زمان و فرسایش قله ها به شکل گنبدی در آمده اند

دره ها باز به شکل U است

شیب دامنه ها ملایم است

* - کوه های کم ارتفاع :

عوامل انسانی

و عوامل طبیعی

* - به طور کلی ، دو دسته از عوامل موجب پیدایش و تغییر شکل ناهمواری ها شده اند :

چهره ی ناهمواری ها را تغییر داده است .

بهره برداری از محیط طبیعی

و انسان همواره برای رفع نیازهای خود

* - انسان و تغییر چهره ی ناهمواریها :

* - آب کره (هیدروسفر):

همه آب های زمین یعنی اقیانوس ها، دریاها، دریاچه ها و رودها و را شامل می شود

* - اقیانوس آرام

پهناترین اقیانوس کره زمین است. این اقیانوس

عمیق ترین

اقیانوس جهان نیز هست.

* -

مطالعه در باره اقیانوس ها با دشواری های زیاد روبرو هست از جمله:

فشار زیاد آب

تاریکی

دمای کم در اعماق آب

* - فلات قاره (ایوان خشکی):

در جاهایی که اقیانوس ها با خشکی تماس دارند، اغلب ناحیه ای کم عمق با ژرفایی کمتر از ۲۰۰ متر دیده می شود که به آن فلات قاره (ایوان خشکی) می گویند

* - اهمیت فلات قاره:

از نظر وجود منابع سرشار نفت و گاز و جزایر ماهیگیری

* - شیب قاره:

بعد از فلات قاره ناکهان شیب زیاد می شود، به این بخش شیب قاره می گویند

* - حرکات آب دریا به صورت:

موج

و

جزر و مد

و

جریان های دریایی

است

* - محل تلاقی

آب های گرم و سرد

از مهم ترین مناطق صید ماهی جهان است.

* -

فواید اقیانوس ها: این پهنه های آبی امکان حمل و نقل کم هزینه تر میلیون ها تن بار را با کشتی ها فراهم می آورند. اقیانوس ها همچنین به طور غیر مستقیم منبع تأمین آب شیرین برای ساکنان جهان اند

* - مشکلات امروزه اقیانوس ها:

الف) سالیانه چند میلیون تن زباله های سمی کارخانه ها، پلاستیک و مواد تجزیه نشدنی به اقیانوس ها ریخته می شود. برخی کشورها از شیوه ی دفن زباله های اتمی در اعماق اقیانوس ها استفاده می کنند. ب) صید بی رویه و انبوه ماهی ها بدون اینکه فرصت تولید مثل برای آنها فراهم شود به بوم سازگان آب ها به شدت لطمه می زند.

* - ساختار هوا کره:

هوا کره لایه ای از گاز است که از سطح زمین تا ارتفاع ۳۰۰۰ کیلومتری اطراف سیاره ی زمین را در بر گرفته است

* - هوا کره مخلوطی از گازهایی:

هوا کره مخلوطی از گازهای مختلف نیتروژن (۷۸٪) اکسیژن (۲۱٪) و سایر گازها مانند دی اکسید کربن و بخار آب است

* -

تروپوسفر: پایین ترین لایه، که به سطح زمین نزدیک است تروپوسفر نام دارد. تشکیل ابرها و بسیاری از تغییرات آب و هوایی در این لایه صورت می گیرد

* -

عوامل موثر بر آب و هوای جهان:

ارتفاع از سطح زمین

زاویه تابش خورشید و عرض جغرافیایی

فشار هوا و جریان باد

دوری و نزدیکی به اقیانوس ها و دریاها

* -

از یکسان نتابیدن خورشید به سطح زمین سه منطقه پدید می آید:

۱- منطقه گرم در دو طرف استوا تا مدارهای رأس السرطان و رأس الجدی

۲- منطقه ی معتدل شمالی و جنوبی

۳- منطقه ی سرد در مجاورت قطب

* -

هرچه از مدار استوا به سمت عرض های جغرافیایی بالاتر حرکت کنیم دمای هوا کاهش می یابد و در نواحی مجاور قطب ها کمترین میانگین دمای دیده می شود.

* -

نقش جریان های دریایی آب گرم و سرد در آب و هوا:

عبور جریان های دریایی آب گرم از کناره ی کشور ها موجب می شود که سرمای در زمستان کاهش پیدا می کند. به عکس عبور جریان های آب سرد موجب بروز سرمای شدید در کناره ها می شود

* -

هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری دارد به سمت جایی که فشار کمتری وجود دارد جریان می یابد و به این ترتیب باد به وجود می آید

* -

از عوامل مهم جریان عمومی هوا و تغییرات آب و هوایی در مناطق مختلف:

پراکندگی کانون های فشار

* -

یکی از علل مهم افزایش دما در کره ی زمین:

زیاد شدن خودروها و افزایش فعالیت های صنعتی است که از سوخت های فسیلی استفاده می کنند

* -

پیامد های ناخوشایند گرم شدن کره زمین:

ذوب شدن یخ های قطبی

بالا آمدن آب دریا

به زیر آب رفتن نواحی ساحلی و جزیره ها

افزایش و طولانی شدن دوره های خشکسالی

افزایش سیلاب

* - در دوره ی حکومت **مظفرالدین شاه** رویدادی بزرگ در ایران رخ داد. که به دنبال آن، نظام **پادشاهی استبدادی** جای خود را به **پادشاهی مشروطه** داد.

* - در نظام پادشاهی مشروطه **اختیارات شاه بر اساس قانون محدود** می شود و **نهادهایی مانند مجلس شورا و هیئت وزیران** می توانست در اداره کشور دخالت کند.

* - اوضاع ایران در آستانه نهضت مشروطه: **مردم ایران که طعم تلخ استعمار را چشیده بودند و می دانستند که حکومت استبدادی کشورشان نیز قادر به مبارزه با استعمارگران نیست، با تکیه بر آموزه های دین اسلام و مذهب شیعه، به تدریج به تکاپوی اصلاح اوضاع کشور برآمدند. رهبری مردم در این تحولات را بیشتر علما بر عهده داشتند**

* - برنامه های کشورهای استعمارگر اروپایی برای چپاول و استفاده از منافع اقتصادی کشورهای ضعیف:

تضعیف حکومت های مستقل در سراسر جهان و در نهایت تبدیل آن کشورها به مستعمرات کشورهای قدرتمندی چون انگلستان

ایجاد فرقه های جدید و دامن زدن به اختلافات مذهبی و اجتماعی

* - عقیده روشنفکران داخلی در خصوص ویژگی های تمدن غربی و حکومت مشروطه:

پذیرش بی چون و چرای اندیشه های غربی و خودباختگی در برابر غرب را ترویج می کردند و نهضت اصلاح طلبی مردم ایران را که بر اساس عدالت خواهی و نفی استعمار بود، با عقاید و اندیشه های غربی، در می آمیختند

* - در پی **موفقیت نهضت تنباکو** و **قتل ناصرالدین شاه** انگیزه مردم را برای مبارزه با استبداد و سلطه ی خارجی بیشتر کرده بود.

* - چه عواملی سبب به وجود آمدن اعتراضات مردمی بر علیه حکومت مظفرالدین شاه شد؟

مظفرالدین شاه نیز، شاهی نالایق بود که توانایی سامان دادن به کشور را نداشت و ماجرای هزینه های سنگین سفرهای او به خارج کشور در عین وضعیت بد اقتصادی مردم، موجب ناراحتی های فراوانی شده بود. چنین اوضاعی در کنار برخی توهین ها به مقدسات دینی مردم از سوی برخی کارگزاران کشورهای استعمارگر در ایران سبب اعتراضات مردمی به رهبری علمای تهران شد.

* - رهبران روحانی در انقلاب مشروطه:

آیت الله سید محمد طباطبایی **آیت الله سید عبدالله بهبهانی**

* - یکی از عواملی که جریان مشروطه را سرعت بخشید:

ماجرای فلک شدن برخی از تجار بود. در آن زمان، قیمت برخی کالاهای اساسی مانند نان و قند بالا رفت. برخی از مردم به همراه تعدادی از تاجران قند به این گرانی اعتراض کردند. حاکم تهران به جای آنکه به شکایت آنان رسیدگی کند، به آنها توهین کرد و تاجران را فلک کرد

* - مهم ترین خواسته ی حاضرین در تحصن حرم عبدالعظیم چه بود؟

تشکیل عدالت خانه در تمام شهرها و عمل به قانون اسلامی به شکل دقیق بود که با قول همکاری شاه، این تحصن، به اتمام رسید

* - عکس العمل مردم پس از اینکه مظفرالدین شاه شهر حالت نیمه تعطیل به خود گرفت و **آیت الله طباطبایی و بهبهانی** از آیت الله شیخ فضل الله نوری خواستند تا به جمع معترضان بپیوندد. در نهایت جمعی چند هزار نفره برای به دست آوردن مطالبات خود، راهی قم شدند.

* - چرا عده ای به سفارت انگلستان پناه بردند؟

در شهر شایعه شد که دولت قرار است تجار و کسبه ای را که جز معترضان هستند، تحت فشار قرار دهد. از این رو جمعی از آنها به تحریک برخی وابستگان انگلستان به سفارت این کشور پناه بردند

* - نتیجه پناه بردن به سفارت انگلستان:

بسیاری از مردم برای اولین بار در سفارت با واژه مشروطه آشنا شدند و انگلیسی ها و غربگرایان به آنان القا کردند که باید همچون انگلستان مشروطه و مجلس شورا بخواهند.

* - موانع و مشکلات حکومت مشروطه:

تدوین متمم قانون اساسی و شدت گرفتن اختلاف ها **تعلیلی مجلس** **شهادت شیخ فضل الله نوری**

افزایش دخالت های خارجی **وقوع جنگ جهانی اول**

* - تدوین متمم قانون اساسی:

باتلا شها و مجاهدت های جدی آیت الله شیخ فضل الله نوری، بخشهایی در متمم قانون اساسی تصویب شد که بنابر آن، باید چند نفر از مجتهدان و فقیهان اسلام که با شرایط و زمان خود آشنا بودند، در مجلس شورا شرکت می کردند تا قانون های مصوب، مخالف قواعد اسلامی نباشد

* - پس از مظفرالدین شاه:

محمد علی شاه جانشین او پادشاهی مستبد بود **او با پشتیبانی دولت روسیه و حمایت طرفداران حکومت استبدادی تصمیم گرفت حکومت نوپای مشروطه را نابود کند**

* - به دستور **محمدعلی شاه** مجلس به توپ بسته شد و منحل گردید.

* - مخالفت با اقدامات محمد علی شاه:

مقاومت اصلی از سوی تبریز و به سردمداری ستارخان و باقرخان و با حمایت مراجع نجف شکل گرفت.

* - فتح تهران:

طرف داران مشروطه در گیلان و اصفهان، در پی انتشار خبر مقاومت مردم تبریز، راهی تهران شدند و آن را تصرف کردند. پس از فتح تهران و تشکیل مجلسی فوق العاده، شاه برکنار شد و پسر نوجوانش، احمد شاه، جانشین او شد.

* - شهادت شیخ فضل الله در جریان انقلاب مشروطه:

نشانه ای از انحراف در مسیر مشروطه بود که از مدت ها قبل، شروع شده بود. شیخ فضل الله نوری با مشروطه منطبق بر ارزش های غربی مخالف بود و طرف دار مشروطه شرعی بر پایه ارزش های اسلامی بود

* - هدف رضاخان از احداث خط آهن سراسری :

هدف آن ایجاد راهی سراسری برای انتقال سریع نیروهای انگلیسی از جنوب به شمال بود . در صورت پیشروی روس ها ، انگلیسی ها با استفاده از این راه می توانستند نیروهای خود را به سرعت به شمال بفرستند و مانع نفوذ آنها به هندوستان شوند

* - اقدامات رضاشاه برای تضعیف ارزش های اسلامی و تخریب فرهنگ ایران :

مجبور کردن مردم به این بود که لباس یکسانی به تن کنند

کلاه لبه داری (مشهور به کلاه پهلوی) بر سر بگذارند

پس از آن محدودیت هایی برای برگزاری مراسم مذهبی از جمله عزاداری امام حسین(ع) به وجود آمد

زمزمه ی برداشتن (کشف) حجاب مطرح شد

* - جنگ جهانی دوم : با حمله ناگهانی آلمان به لهستان جنگ جهانی دوم آغاز شد

* - دولت های محور و متفقین در جنگ جهانی دوم :

دولت های محور

ایتالیا

ژاپن

آلمان

متفقین

انگلیس

فرانسه

شوروی

آمریکا

* - موضع ایران در جنگ جهانی دوم : دولت ایران اعلام بی طرفی کرد . اما در شهریور ۱۳۲۰ ، متفقین به بهانه حضور تعدادی از کارشناسان آلمانی کشور ما را به اشغال خود درآوردند .

* - هدف اصلی نیروهای متفقین از اشغال ایران : هدف اصلی آنها از این اقدام استفاده از موقعیت ، منابع و امکانات ایران به سود خویش بود

استفاده از موقعیت

منابع

امکانات ایران به سود خویش بود

* - متفقین پس از اشغال ایران

رضا شاه را مجبور کردند که به نفع پسرش ، محمدرضا ، از قدرت کناره گیری کند و سپس او را از ایران تبعید کردند

* - در جنگ جهانی دوم

با شکست دادن

آلمان

و مبارزان اتمی

ژاپن (توسط آمریکا)

پیروز شد .

* - آثار و پیامدهای سیاسی ، اقتصادی و اجتماعی جنگ جهانی دوم برای ایران :

به اقتصاد و جامعه ی ایران خسارت و آسیب زیادی وارد کرد

مردم ایران طی آن سال ها با کمبود و گرانی شدید مواد غذایی ، مخصوصاً نان ، روبرو بودند

عده ی زیادی بر اثر گرسنگی و سوء تغذیه جان سپردند

* - نخستین سال های سلطنت محمد رضا شاه از لحاظ سیاسی :

محمد رضا این امکان را نداشت که همچون پدرش با استبداد و دیکتاتوری حکومت کند

برای نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران فرصتی به وجود آمد که در اداره ی امور کشور نقش موثری داشته باشند

احزاب سیاسی و مطبوعات دوباره فعالیت خود را آغاز کردند

* - امتیاز بهره برداری از منابع نفت ایران در زمان

مظفرالدین شاه

به

انگلیسی ها

واگذار شده بود .

* - رهبران نهضت ملی شدن صنعت نفت ایران :

آیت الله کاشانی

و

دکتر محمد مصدق

* - دولت

انگلستان

برای جلوگیری از

ملی شدن صنعت نفت و شکست آن

کارهای مختلفی انجام داد اما به دلیل

وحدت ملت و همدلی رهبران نهضت

ناکام ماند .

* - شکست نهضت ملی ایران :

پس از مدتی ، میان رهبران و گروه های سیاسی پشتیبان نهضت ملی شدن نفت اختلاف بروز کرد

در نتیجه اتحاد و همدلی به تفرقه و دشمنی تبدیل شد

* - شباهت ها و تفاوت ها در اهداف نهضت تنباکو و نهضت ملی شدن نفت :

شباهت

هر دو مبارزه با انگلستان

در هر دو روحانیان و روشنفکران نقش داشتند

تفاوت

تنباکو زمان قاجار بود و لی نفت در دوره پهلوی

تنباکو لغو یک قرارداد بود ولی نفت حفظ یک منبع انرژی

* - کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ :

طبق برنامه ای که دو کشور انگلستان و آمریکا طراحی کردند

در روز ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ واحدهایی از ارتش به فرماندهی سرلشکر فضل الله زاهدی به خیابان ها ریختند

و با اشغال مراکز مهم پایتخت ، دولت دکتر مصدق را سرنگون کردند

* - پس از موفقیت کودتای ۲۸ مرداد نفوذ و سلطه ی

آمریکا

بر کشور ما به تدریج افزایش یافت .

* - چند ماه پس از کودتای ۲۸ مرداد ، حکومت پهلوی با

نادیده گرفتن قانون ملی شدن صنعت نفت

امور اکتشاف ، استخراج و فروش نفت

را طی قراردادی به چندین شرکت نفتی

انگلیسی ، آمریکایی ، هلندی و فرانسوی

واگذار کرد . این شرکت ها متعهد شدند

۵۰ درصد درآمدهای فروش نفت را به ایران بپردازند .

* - سیاست محمدرضا شاه پس از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ :

به سرکوب شدید مخالفان پرداخت و دوباره فضای ترس و خفقان بر ایران حاکم شد

محمد رضا شاه به شاهی مستبد و ستگم تبدیل شد که اصول قانون اساسی را آشکارا نادیده می گرفت . او همچنین با تأسیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (ساواک)

* - پس از کودتای ۲۸ مرداد و بازگشت محمدرضا شاه به سلطنت ، فصل جدیدی از نفوذ و سلطه ی **آمریکا** بر ایران آغاز شد .

* - هدف آمریکا از ایجاد تغییرات در امور اجتماعی و اقتصادی ایران : **جلوگیری از وقوع قیام های مردمی و حفظ حکومت پهلوی**

شرط مسلمان بودن برای انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان لغو گردید

شرط سوگند به قرآن یاد کردن انتخاب شوندگان به سوگند کتاب آسمانی تبدیل شد

* - اساسی ترین تغییرات در تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی :

این تغییرات در ظاهر به بهانه ی زمینه سازی برای مشارکت بیشتر مردم در فعالیت های اجتماعی است

در حقیقت تهاجم آشکاری به هویت دینی جامعه ی اسلامی ایران بود

* - دلیل مخالفت علما با تصویب نامه ی انجمن های ایالتی و ولایتی :

امام خمینی می دانست که هدف حکومت از این تغییرات ، مخالفت با اسلام و تخریب ارزش های اسلامی است

* - دلیل مخالفت امام خمینی با تصویب نامه انجمن های ایالتی و ولایتی :

زیرامحمدرضا شاه پیروی از سیاست های آمریکا را برای حفظ حکومت خود ضروری می دانست

* - هدف شاه از برگزاری همه پرسی اصول شش گانه (انقلاب سفید) :

امام خمینی و سایر علما - زیرا از اهداف و پیامدهای واقعی این اصول آگاه بودند و یقین داشتند که اجرای این اصول ، موجب تحکیم سلطه ی آمریکا بر ایران و وابستگی بیشتر سیاسی و اقتصادی کشور ما به بیگانگان می شود

* - مخالفت با اصول شش گانه توسط چه کسانی و چرا؟

یادآوری کرد که سکوت در برابر حکومت ستمگر ، کمک به دشمنان اسلام است و از آنان خواست که خطر اسرائیل را به مردم گوشزد کنند

* - توصیه ی امام خمینی به مداحان و سخنرانان در محرم ۱۳۴۲ :

شاه را به دلیل ستمگری ، همکاری با اسرائیل و وابستگی به آمریکا به شدت محکوم کرد

* - سخنان امام خمینی در عصر عاشورای سال ۱۳۴۲ :

دو روز بعد مأموران رژیم شبانه به خانه ی امام ریختند و ایشان را دستگیر و پس از انتقال به تهران دریکی از پادگان های نظامی زندانی کردند

* - برخورد رژیم با امام خمینی بعد از سخنرانی عاشورای ۴۲ :

* - شدیدترین اعتراض ها به دستگیری امام خمینی در شهرهای : **قم - تهران - ورامین** صورت گرفت.

دستگیری امام خمینی ، موجب خشم و اعتراض گسترده ی مردم مسلمان ایران در شهرهای مختلف شد. رژیم که از حرکت سریع مردم به وحشت افتاده بود به مأموران خود دستور داد که تظاهر کنندگان را به گلوله ببندند و قیام را سرکوب کنند

* - چگونگی شکل گیری قیام ۱۵ خرداد ۴۲ :

* - منظور از مصونیت قضایی یا حق کاپیتولاسیون : **اگر آمریکایی ها در ایران مرتکب هر جرمی می شدند ، دادگاه های ایران حق رسیدگی به جرم آنها را نداشتند . امام خمینی با آن به مخالفت برخاست**

حکومت پهلوی دریافت که امام اهل سازش و سکوت نیست ، بنابراین در ۱۳ آبان ۱۳۴۳ ایشان را به ترکیه تبعید کرد . حدود یک سال بعد ، تبعیدگاه امام از ترکیه به نجف در عراق تغییر یافت و تا مهر ۱۳۵۷ امام در شهر نجف ساکن بود.

* - تبعید امام خمینی در ۱۳ آبان ۱۳۴۲ :

امام به مناسبت های مختلف با صدور اعلامیه و فرستادن پیام به گروه های سیاسی ، مردم را به مبارزه با حکومت پهلوی دعوت می کرد

* - شکل مبارزات امام خمینی در تبعید :

اقدامات امام خمینی در مبارزه با حکومت پهلوی

مخالفت با تصویب نامه

مخالفت با اصول شش گانه

سخنرانی تاریخی ایشان

مخالفت با کاپیتولاسیون و دستگیری امام

ادامه مبارزه در دوران تبعید

سخنرانی ، نوشتن کتاب و مقاله و برگزاری کلاس های تفسیر قرآن و نهج البلاغه در مساجد و حسینیه ها و دانشگاه ها

* - نحوه ی مبارزه ی آیت الله مطهری مرحوم آیت الله طالقانی و دکتر علی شریعتی :

حکومت پهلوی به فرهنگ و ارزش های اسلامی توجهی نداشت و برنامه های رادیو و تلویزیون در جهت تخریب ارزش های اسلامی بود

حکومت پهلوی به بیگانگان وابسته بود و نفوذ و دخالت کشورهای خارجی به ویژه آمریکا در امور ایران ، بر نارضایتی مردم افزوده بود

رژیم حقوق ملت و اصول قانون اساسی مشروطه را نادیده می گرفت

استبداد و سرکوب

* - دلایل نارضایتی مردم از شاه و سیاست های او : **به دلیل مسائل و مشکلات مختلف فرهنگی ، سیاسی و اقتصادی**

نمایندگان مجلس شورای ملی و هیئت وزیران در برابر شاه هیچ استقلالی نداشتند

حیف و میل و غارت ثروت و سرمایه های ملی کشور

روزنامه ها نیز آزادی نداشتند و نمی توانستند از شاه و مقام های حکومتی انتقاد کنند

* - در سال ۱۳۵۶ **حاج آقا مصطفی خمینی** فرزند بزرگ امام به طرز مشکوکی در گذشت. شاه و درباریان که از اقدام ملت در گرامیداشت یاد و نام امام و فرزندش خشمگین شده بودند ،

مقاله توهین آمیزی نسبت به ایشان در روزنامه اطلاعات منتشر کردند.

* - قیام ۱۹ دی ماه ۱۳۵۶ مردم قم : **مردم قم در ۱۹ دی ۱۳۵۶ در اعتراض به انتشار مقاله ی توهین آمیز روزنامه اطلاعات ، به تظاهرات پرداختند و مأموران حکومت این تظاهرات را به خاک و خون کشیدند**

* - قیام ۲۹ بهمن ۱۳۵۶ مردم تبریز: **مردم تبریز به مناسبت چهارم شهدای ۱۹ دی قم ، در روز ۲۹ بهمن قیام کردند و تعداد زیادی از آنها شهید و زخمی شدند**

* - یکی از خونین ترین رویدادهای دوران انقلاب اسلامی در روز **۱۷ شهریور ۱۳۵۷** در تهران به وقوع پیوست.

* - واقعه ی ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ (جمعه ی سیاه) : **در آن روز که به جمعه ی سیاه معروف شد ، مأموران رژیم به طرز بی رحمانه ای تظاهرات مردم را در میدان زاله (شهدای کنونی) به خاک و خون کشیدند و عده ی زیادی را شهید و زخمی کردند**

* - عکس العمل شاه در برابر اعتراض و تظاهرات ملت در سال ۵۷: **از یک سو برای فریب ملت ، پی درپی نخست وزیران خود را عوض می کرد و به مردم وعده می داد که پیام انقلاب آنان را شنیده است و به خواسته هایشان توجه خواهد کرد . از سوی دیگر ، به مأموران خود دستور می داد که تظاهر کنندگان را سرکوب کنند**

* - دولت عراق امام را وادار کرد که آن کشور را ترک کند . امام به ناچار **فرانسه** رفت و در محله **نوفل لوشاتو** در حومه پاریس اقامت گزید . با حضور امام در پاریس ، بسیاری

از مبارزان توانستند با ایشان ملاقات و گفت و گو کنند همچنین **این امکان برای خبرنگاران سراسر جهان فراهم آمد تا پیام امام را به گوش مردم ایران و جهان برسانند .**

* - پیروزی انقلاب اسلامی ایران با شعار : **با شعار اصلی " استقلال ، آزادی ، جمهوری اسلامی "**

* - هدف انقلاب اسلامی : **از بین بردن وابستگی کشور به بیگانگان و تأمین حقوق ملت در چارچوب قوانین و ارزش های اسلامی**

ایمان به اسلام

وحدت ملت

رهبری قاطع ی امام خمینی

* - سه عامل موثر در موفقیت انقلاب اسلامی ایران :

آموزش نکات مهم درس ۱۶ مطالعات نهم (ایران در دوران پس از پیروزی انقلاب اسلامی) نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

* - از فردای پیروزی انقلاب تلاش برای تحقق شعار **استقلال ، آزادی ، جمهوری اسلامی** که خواسته اصلی و اساسی ملت بود آغاز شد.

* - امام خمینی برای تعیین نظام سیاسی : **به دولت موقت انقلاب مأموریت داد که ضمن اداره ی امور کشور ، اقدامات لازم را برای تأسیس نظام سیاسی جدید انجام دهد**

* - مقدمات برگزاری همه پرسی: **مردم ایران در روزهای ۱۰ و ۱۱ فروردین ۱۳۵۸ برای تعیین سرنوشت سیاسی خود به پای صندوق های رأی رفتند تا از میان دو گزینه جمهوری اسلامی : آری یا خیر یکی را برگزینند . در این همه پرسی ۹۸/۲ درصد مردم به جمهوری اسلامی رأی مثبت دادند . نتیجه همه پرسی در ۱۲ فروردین اعلام گردید و پس از آن ، این روز به عنوان روز جمهوری اسلامی نام گذاری شد**

* - تدوین و تصویب قانون اساسی جدید : **بلافاصله پس از همه پرسی تعیین نظام سیاسی ، مقدمات تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی فراهم آمد .**

* - پس از تصویب قانون اساسی **انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری** و سپس **اولین دوره مجلس شورای اسلامی**

نمودار روند تأسیس نظام جمهوری اسلامی

همه پرسی تعیین نظام سیاسی

تدوین و تصویب قانون اساسی

انتخابات اولین دوره ریاست جمهوری

انتخابات اولین دوره مجلس شورای اسلامی

تعیین هیئت دولت

* - نهادهای انقلابی که به فرمان امام خمینی شکل گرفتند : **سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و بسیج مستضعفان که با هدف دفاع از آرمان های انقلاب اسلامی و مرز و بوم کشور شکل گرفتند**

* - فعالیت های گسترده ی دولت های سلطه گر و زورگو برای انحراف و نابودی نظام اسلامی : **نظام جمهوری اسلامی ایران از همان ابتدای شکل گیری به حمایت از نهضت های آزادی بخش در سراسر جهان برخاست . به همین دلیل جمهوری اسلامی روابط خود را با دولت اشغالگر قدس (اسرائیل) قطع کرد و از قیام مردم فلسطین برای آزادی سرزمین خود پشتیبانی نمود**

* - سه مورد از توطئه ها و دسیسه های دشمنان برای انحراف و نابودی انقلاب اسلامی ایران : **ایجاد شورش و نا امنی ، ترور شخصیت ها و مردم انقلابی ، اقدامات نظامی**

* - نقش گروه های ضد انقلاب داخلی را در ایجاد شورش و نا امنی در سال های نخست پیروزی انقلاب : **گروه های ضد انقلاب داخلی با حمایت دشمنان خارجی انقلاب اسلامی در بخش هایی از کشور به ویژه در مناطق مرزی به ایجاد نا امنی و اغتشاش پرداختند . این گروه ها قصد داشتند با به راه انداختن جنگ داخلی ، اقوام ایرانی را در مقابل هم قرار دهند . آنها حتی به اموال و دارایی های مردم نیز خسارت های فراوانی وارد کردند**

* - یکی از اقدامات جنایت کارانه گروه های ضد انقلاب مانند **فرقه مجاهدین خلق (منافقین)** ترور گسترده **شخصیت های انقلابی، مسولان سیاسی و فرهنگی** بود.

* - شخصیت هایی انقلابی که در سالهای نخست پیروزی انقلاب ترور شدند : شهید مطهری - آیت الله دکتر بهشتی - محمدعلی رجایی - دکتر محمد جواد باهنر

* - تسخیر سفارت آمریکا : در ابتدای پیروزی انقلاب ، سفارت آمریکا در ایران به مرکزی برای حمایت از گروه های ضد انقلاب و جاسوسی و نفوذ در برخی جریان ها و شخصیت های سیاسی و مذهبی، تبدیل شده بود. به همین دلیل در ۱۳ آبان ۱۳۵۸ دانشجویان پیرو خط امام آنجا را تسخیر کردند و تعدادی از مأموران دولت آمریکا را به گروگان گرفتند

* - شرط دانشجویان برای آزادی گروگان های آمریکایی : دانشجویان اعلام کردند که چنانچه آمریکا شاه را تحویل دهد و متعهد شود که در امور داخلی ایران دخالت نکند، گروگان ها را آزاد خواهند کرد

* - آمریکا برای رهایی گروگان ها چه کرد؟ اقدام به حمله ی نظامی کرد اما هواپیما و بالگردهای آن کشور در صحرای طبس دچار طوفان شن شدند و نیروهای آمریکایی با تحمل تلفات و خسارت گریختند .

* - جنگ تحمیلی عراق علیه ایران : در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ ، صدام ، رئیس حکومت بعثی عراق ، با فرمان حمله به خرمشهر جنگ علیه ایران را آغاز کرد

* - در طول جنگ تحمیلی کشورهای مختلفی مانند : آمریکا، شوروی، انگلستان، فرانسه، آلمان و ... به رژیم بعث عراق کمک های تجهیزاتی و اطلاعاتی را می رساندند

* - پایان جنگ تحمیلی عراق علیه ایران : جنگ تحمیلی سرانجام پس از هشت سال پایداری ملت و ایثار رزمندگان به پایان رسید . دو سال بعد از اعلام آتش بس ، ایران و عراق برای تبادل اُسرا به توافق رسیدند . پس از آن آزادگان (رزمندگان دربند) ایرانی از اسارت رژیم عراق آزاد شدند و در میان استقبال گرم مردم به میهن بازگشتند

* - یکی از اقدامات دشمنان انقلاب اسلامی جهت فشار بیشتر بر مردم و جمهوری اسلامی: تحریم های اقتصادی علیه کشور ما بود

* - هدف دشمن در جنگ نرم : هدف دشمن در جنگ نرم، تغییر ذهن و اراده مردم است تا آنها، چیزی را بخواهند که دشمن می خواهد

* - راه پیروزی در نبرد نرم : شناخت ارزش های انسانی، تقویت هویت اسلامی ایرانی، تفکر صحیح و افزایش معنویت و دی نداری در دل هاست.

* - رحلت امام خمینی : امام خمینی پس از عمری مجاهدت سرانجام در شامگاه ۱۳ خرداد ۱۳۶۸ در تهران در گذشت . پیکر او را در بهشت زهرا به خاک سپردند .

* - جمله ی معروف رهبر انقلاب آیت الله خامنه ای در باره امام خمینی : این انقلاب در هیچ کجای جهان بی نام او شناخته شده نیست

* - انتخاب آیت الله خامنه ای به رهبری انقلاب : یک روز پس از ارتحال امام ، مجلس خبرگان رهبری ، آیت الله خامنه ای را با توجه به ویژگی های بیان شده برای رهبر در قانون اساسی به رهبری برگزید

آموزش نکات مهم درس ۱۷ مطالعات نهم (فرهنگ) نکات مهم درس بر اساس الگوی جارت تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

* - به طور کلی فرهنگ یک جامعه : شیوه ی زندگی آن جامعه است

* - رابطه ی جامعه و فرهنگ : جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید

* - فرهنگ : فرهنگ پدیده ای آموختنی است ، یعنی از طریق زن به ارث نمی رسد بلکه از راه آموزش و تربیت از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود. فرهنگ را آگاهی و اندیشه ی مشترک اعضای یک جامعه نیز می گویند .

* - اجتماعی شدن یا جامعه پذیری : اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر است که افراد از طریق آن ، زندگی در جامعه را می آموزند و خود را با آن منطبق می کنند

* - اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی : زیرا بدون آن ، افراد نمی توانند به زندگی در جامعه ادامه دهند . در یک جامعه ، هر فرد عقاید و باورها ، رسوم ، قوانین و حتی چگونگی پاسخ دادن به غرایز را از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد می دهد

* - فرایند اجتماعی شدن نخست در : پدر و مادر به کودک یاد می دهند که چگونه غذا بخورد و در نشست و برخاست چه آداب را رعایت کند ، چگونه به مهمان سلام و تعارف کند

* - عواملی که در فرایند اجتماعی شدن فرد موثر است : رسانه های جمعی ، دوستان و گروه همسالان و برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه ، رفتن به دانشگاه ، خدمت سربازی ، محل کار و

* - در فرایند اجتماعی شدن ، مهم ترین لایه های فرهنگ : نمادها هنجارها ارزش ها عقاید

* - لایه ها و جنبه های فرهنگ یک جامعه : برخی از لایه های فرهنگ خارجی یا بیرونی (ظاهری) هستند مانند نمادها و هنجارها و برخی عمیق تر هستند مانند ارزش ها و عقاید

* - نماد : نماد ، نشانه یا نماینده ی یک پدیده ی دیگر است . هر جامعه ای برای انتقال معانی مورد نظر خود از انواع معینی از نمادها استفاده می کند . زبان گفتاری و نوشتاری ، همه ی اشیاء دست ساخته های انسان مانند تصاویر ، پوشاک ، خوراک ،....

* - هنجار : هنجارها ، رفتارهای معینی هستند که در یک گروه یا جامعه پذیرفته شده و متداول اند . به عبارت دیگر به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارها ی مختلف ، هنجار می گویند . هنجارها در واقع همه ی عادات ها ، آداب و رسوم اجتماعی ، مناسک مذهبی ، قواعد ، قوانین و مقررات را در بر می گیرد

* - هنجارها چه مواردی را در بر می گیرد : هنجارها در واقع همه ی عادت ها ، آداب و رسوم اجتماعی ، مناسک مذهبی ، قواعد ، قوانین و مقررات را در بر می گیرد

* - رابطه ی هنجارها و زندگی اجتماعی : زندگی اجتماعی بدون وجود هنجارها ادامه پیدا نمی کند و هنجارها به روابط اجتماعی سامان می بخشند . افراد یک جامعه خود را ملزم می بینند از هنجارها پیروی کنند تا جامعه آنها را به عضویت بپذیرد

* - مهم ترین دلایل پیروی از هنجارها : اعتقاد به آنها یا حفظ آبرو و احترام یا ترس از مجازات

* - عواقب پیروی نکردن از هنجارها : مجازات می شوند . این مجازات ممکن است به صورت سرزنش خود یا دیگران ، پوزخند ، تمسخر ، طرد کردن و محروم نمودن ، متلک گفتن یا مجازات های رسمی و قانونی باشد

* - ارزش ها : ارزش یعنی این که ما اموری را خوب ، مطلوب و مثبت تلقی کنیم . هر فرد یا اعضای هر گروه و جامعه ، اموری را با ارزش می دانند و امور دیگری را ناپسند تلقی می کنند

* - رابطه ی ارزش ها و هنجارها : ارزش ها به هنجارها جهت می دهند یعنی افراد بر مبنای ارزش هایی که به آنها معتقدند رفتار و عمل می کنند . برای مثال فردی که حفظ محیط زیست برایش ارزش است تلاش می کند در عمل به حفظ محیط زیست کمک کند . چنین فردی در مصرف منابع آب و برق صرفه جویی میکند ، زباله ها را از هم تفکیک می کند ، در هنگام سفر به همراهانش تأکید می کند از پخش کردن زباله و پلاستیک در طبیعت خودداری کنند و حتی ممکن است با گروهی - که آنها نیز حفظ محیط زیست را ارزش می دانند - به جمع آوری زباله ها در طبیعت بپردازد

* - منظور از ارزش های انسانی و اجتماعی : ارزش های انسانی و اجتماعی آن دسته از ارزش ها هستند که همه انسان ها یا اغلب افراد یک جامعه آن را خوب و مطلوب می دانند مانند شجاعت ، صداقت ، کمک به دیگران ، احترام به سالمندان و دفاع از کشور .

* - یکی دیگر از عوامل مهم در شکل گیری ارزش ها : یکی از عوامل مهمی که در شکل گیری ارزش ها موثر است ، عقاید دینی است برای مثال صدقه دادن و انفاق برای فرد مسلمان یک ارزش است و این ارزش ناشی از اعتقادی است که آن فرد به جلب خشنودی خداوند و اطاعت از او دارد .

آموزش نکات مهم درس ۱۸ مطالعات نهم (هویت) نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

* - موضوع هویت : پاسخ به پرسش " کیستی "

* - تفاوت انسان با سایر موجودات : آگاهی انسان از وجود و شخصیت و ویژگی های خود

* - هویت فردی : ویژگی های جسمانی و ویژگی های روانی

ویژگی هایی مانند جنسیت ، قد وزن ، سن ، گروه خونی و هویت جسمانی را تشکیل می دهد . این ویژگی ها مربوط به بدن و خلقت طبیعی ما هستند

همان ویژگی های غیر جسمانی هستند ، مانند صبور بودن ، زودرنج بودن ، داشتن پشتکار و اراده ، امیدوار بودن ، لجوج بودن ، به هنر علاقه داشتن و

* - تأثیرات ویژگی های جسمانی : بر خصوصیت روانی انسان ها اثر می گذارد . برای مثال بیماری ها یا اختلالات جسمی تأثیرات نامطلوبی بر سلامتی روانی انسان دارند

* - تأثیرات ویژگی های اخلاقی و روانی : می توانند بر جسم ما تأثیر بگذارند . برای مثال افراد خوش بین و امیدوار و پر تلاش نسبت به ادم های بدبین و منفی باف یا تنبل سلامت جسمانی بیشتری دارند

* - هویت اجتماعی : افراد با عضویت در گروه های مختلف اجتماعی هویت به دست می آورند

هویت اجتماعی ما از طریق ارتباط با جامعه شکل می گیرد

ما عضو گروه های متفاوتی مانند خانواده ، همکاران و هستیم و در هر گروه نقش هایی را بر عهده می گیریم

* - رابطه ی جامعه و هویت افراد : جامعه زمینه ی پیدایش برخی ویژگی های روانی و اخلاقی را در فرد به وجود می آورد و از بروز برخی هویت ها نیز جلوگیری می کند

* - ابعاد مختلف هویت : ویژگی های اجتماعی ، ویژگی های روانی و اخلاقی ، ویژگی های جسمانی

* - تغییر ویژگی های هویتی : برخی از ویژگی های هویتی تغییر نمی کنند و همیشه ثابت اند . برای مثال ما نمی توانیم سن و تاریخ تولد یا مکان تولد خود را تغییر دهیم . اما برخی از ویژگی های هویتی همواره در حال تغییرند . برای مثال ، یک فرد فقیر ممکن است به فردی پردرآمد ، و یک فرد بی سواد به آدمی با سواد و تحصیل کرده مبدل شود

* ویژگی های انتسابی : به ویژگی های هویتی که ما در پیدایش و شکل گیری آنها نقشی نداریم ویژگی های انتسابی می گویند. برای مثال، جنسیت، مکان تولد پدر و مادر و شکل و قیافه ی خود و

* ویژگی های اکتسابی : ویژگی های هویتی که ما در به دست آوردن آنها نقش داریم ویژگی های اکتسابی می گویند. برای مثال برخی صفات اخلاقی یا ویژگی های اجتماعی را خود انتخاب می کنیم و به آنها شکل می دهیم

* عناصر هویت یک ملت : فرهنگ تاریخ (زمان) سرزمین (مکان)

* مهم ترین ویژگی های مشترک جامعه ی ایرانی : ما در سرزمین ایران زندگی می کنیم - ما مسلمانیم - ما تاریخ طولانی و میراث فرهنگی غنی داریم - زبان مشترک ما فارسی است - انقلاب اسلامی نمایانگر آرمان های والای جامعه ی ماست

* سرزمین از مهم ترین عناصر شکل دهنده ی هویت ملی : سرزمین باعث ادامه ی حیات یک ملت می شود. به همین دلیل برای مردمی که در یک سرزمین زندگی می کنند سرزمین یا وطن ارزشی متفاوت با سایر مکان ها دارد و احساس خاصی در آنها به وجود می آورد، به گونه ای که وظیفه ی خود می دانند که از آن تا پای جان دفاع کنند

* دین از ارکان مهم هویت ما ایرانیان : فرهنگ ما بر اساس دین اسلام است و عقاید و ارزش ها و حتی نظام سیاسی و قوانین امروز از دین اسلام نشئت می گیرد. زندگی ما ایرانیان با دین اسلام عجین شده است. دین اسلام همچنین موجب پیوند ما با جهان اسلام یعنی مسلمانانی است که در سایر نقاط جهان زندگی می کنند

* تأثیر تاریخ بر فرهنگ ایرانیان : ایران جایگاه تمدن های باستانی بوده است که بیش از پنج هزار سال قدمت دارد. پس از ورود اسلام به ایران عقاید و ارزش های اسلامی، دگرگونی بزرگی در فرهنگ ایرانیان پدید آورد. پذیرش اسلام، ایران را به جهان اسلام پیوند زد و ایرانیان با بهره گیری از تعالیم اسلام در شکوفایی و گسترش تمدن اسلامی نقش مهمی را ایفا کردند

* نقش زبان فارسی در تکوین هویت ملی : زبان فارسی ریشه در تمدن ایران باستان دارد اما در دوران پس از اسلام نیز تداوم یافت و به عنوان زبان آموزشی و اداری به کار رفت. دانشمندان و بزرگان دوره ی اسلامی صدها اثر علمی و ادبی و هنری به این زبان پدید آورده اند. تا جایی که می توان زبان فارسی را زبان دوم جهان اسلام دانست. زبان فارسی همچنین همواره عامل وحدت اقوام ایرانی بوده است

* انقلاب اسلامی و تأثیر آن بر هویت ملی ایرانیان : در این انقلاب، مردم ایران به جای دنباله روی از فرهنگ بیگانگان به فرهنگ و هویت اسلامی خود بازگشتند و با بهره گیری از ارزش های دینی خود، خواستار استقلال، آزادی و جامعه ی اسلامی شدند. امروزه آرمان های انقلاب اسلامی الهام بخش مسلمانان جهان قرار گرفته است

تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت

آموزش نکات مهم درس ۱۹ مطالعات نهم (کارکردهای خانواده)

* نقطه شروع بنیان خانواده ازدواج است.

* ازدواج پیمانی الهی است که به موجب آن یک زن و مرد در زندگی با هم شریک و متحد می شوند و خانواده ای را تشکیل می دهند

* هدف نکاح : تشکیل خانواده است. تمایل به تشکیل خانواده و داشتن فرزند در نهاد انسان گذاشته شده و تشکیل زندگی خانوادگی، امری طبیعی و فطری و بر اساس نظام خلقت است

حمایت و مراقبت

رشد کمالات انسانی

تربیت اعضای خانواده

فرزندآوری و تجدید نسل

* کارکردهای خانواده :

* رشد کمالات انسانی : خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون رشد و تعالی انسان است. زندگی مشترک با تمام فراز و نشیب های مختلف آن، می تواند سبب تقویت معنویت و اخلاق پسندیده زن و مرد، مانند صبر، گذشت، تلاش برای کسب روزی حلال، تربیت خود و فرزندان، مدیریت نیازهای خانواده و همچنین ایجاد آرامش در محیط زندگی شود

* اهمیت فرزندآوری در خانواده : فرزندآوری علاوه بر تقویت بنیان خانواده موجب می شود که نسل انسان باقی بماند و تداوم پیدا کند. با تولد فرزندان، خانواده توسعه و مستحکم می شود. به دنیا آمدن فرزندان، موجب نشاط و سرزندگی اعضای خانواده و دلگرمی پدر و مادر می شود

* اولین شرط بقای هر جامعه ای : جمعیت آن است و بدون وجود جمعیت کافی در یک جامعه، فعالیتهای آن دچار اختلال می شود. در صورتی که جمعیت یک جامعه منقرض گردد، آن جامعه نابود می شود و از بین می رود.

* مهر و محبت در خانواده : نیاز به مهر و محبت یا نیازهای عاطفی از نیازهای اساسی انسان است. مهر و محبت والدین به یکدیگر و والدین به کودکان موجب آرامش در کانون خانواده می شود کودکان از نخستین سالهای زندگی خود در آغوش گرم پدر و مادر با مهریانی و محبت آشنا می شوند و با پرورش یافتن در دامن آنها، مهربانی و از خود گذشتگی و نیکوکاری را می آموزند.

* - مراقبت از اعضای خانواده :

کودک برای ادامه ی زندگی خود به مراقبت نیاز دارد . از سوی دیگر ، انسان ها در دوره ی سالمندی نیز دچار ضعف و ناتوانی می شوند و بدون مراقبت ، قادر نیستند خود را به خوبی اداره کنند . علاوه بر دوره کودکی و سالمندی ، در میانه ی این دو دوره نیز اعضای خانواده در شرایط مختلف مانند بیماری یا حوادث به مراقبت از یکدیگر نیاز پیدا می کنند .

* - رفع نیازهای مادی:

اعضای خانواده به خوراک و پوشاک ، مسکن و وسایل زندگی نیاز دارند . یکی از کارکردهای مهم خانواده، حمایت اقتصادی یا رفع نیازهای مادی اعضای خانواده است . رفع نیازهای مادی و اقتصادی خانواده برعهده سرپرست خانواده، یعنی پدر، است .

* - تربیت اعضای خانواده:

خانواده یکی از مهم ترین بسترهای تربیت انسان است و والدین وظیفه مهم تربیت اخلاقی، معنوی و دینی فرزندان را بر عهده دارند. یک خانواده سالم می تواند در دامن خود فرزندان مؤمن، عالم و پایبند به آداب و اصول اخلاقی تربیت کند. پدر و مادر نیز در جریان زندگی و فراز و نشیب های آن، تربیت و تعالی می یابند .

آموزش نکات مهم درس ۲۰ مطالعات نهم (آramش در خانواده)

نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت

تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

* - خانواده متعادل :

اگر خانواده ای بتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد ، می توان از آن به عنوان خانواده ای مطلوب یاد کرد .

* - وقتی خانواده نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد ، دچار آسیب شده است

* - اثرات زیانباری خانواده ای که نتواند وظایف خود را به خوبی انجام دهد

رابطه ی خانواده با دیگر نهادهای جامعه نیز دچار مشکل می شود و در نهایت آسیب به همه ی جامعه سرایت می کند

* - یکی از عواملی که موجب سازگاری و آرامش در خانواده می شود :

انتخاب صحیح همسر

* - اگر افراد در انتخاب همسر بر معیارهای نادرستی تکیه کنند، مثلاً فقط زیبایی ظاهری یا ثروت همسر خود را در نظر بگیرند، احتمال اینکه در زندگی خانوادگی با شکست روبه رو شوند افزایش می یابد

* - عقیده ی صاحب نظران در انتخاب همسر :

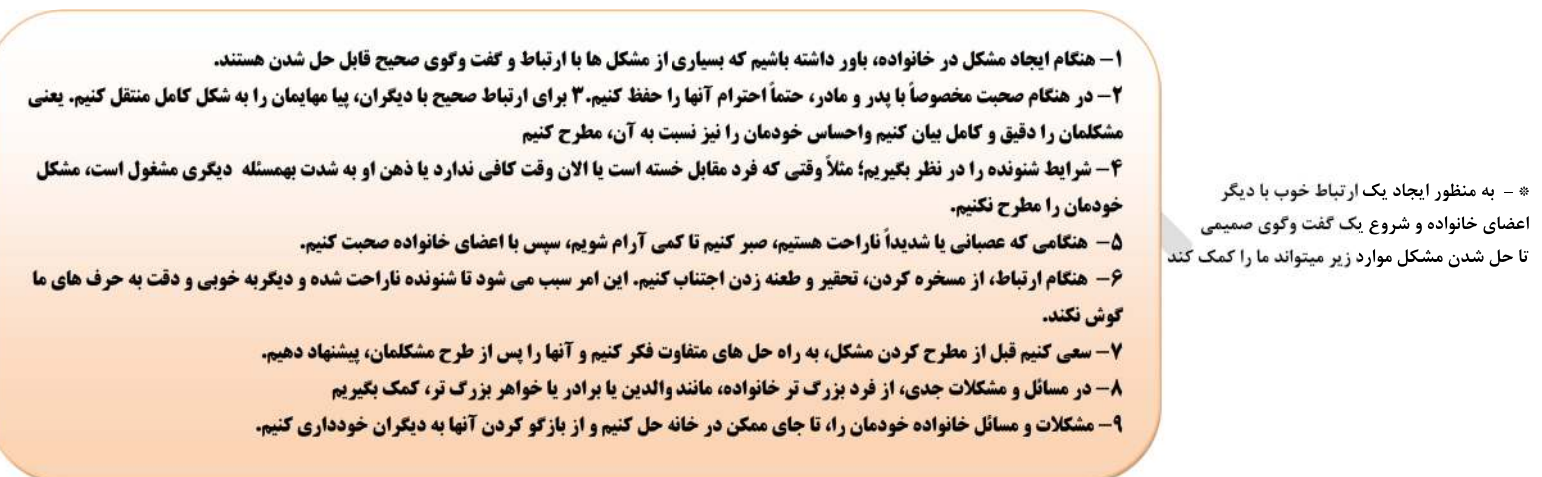
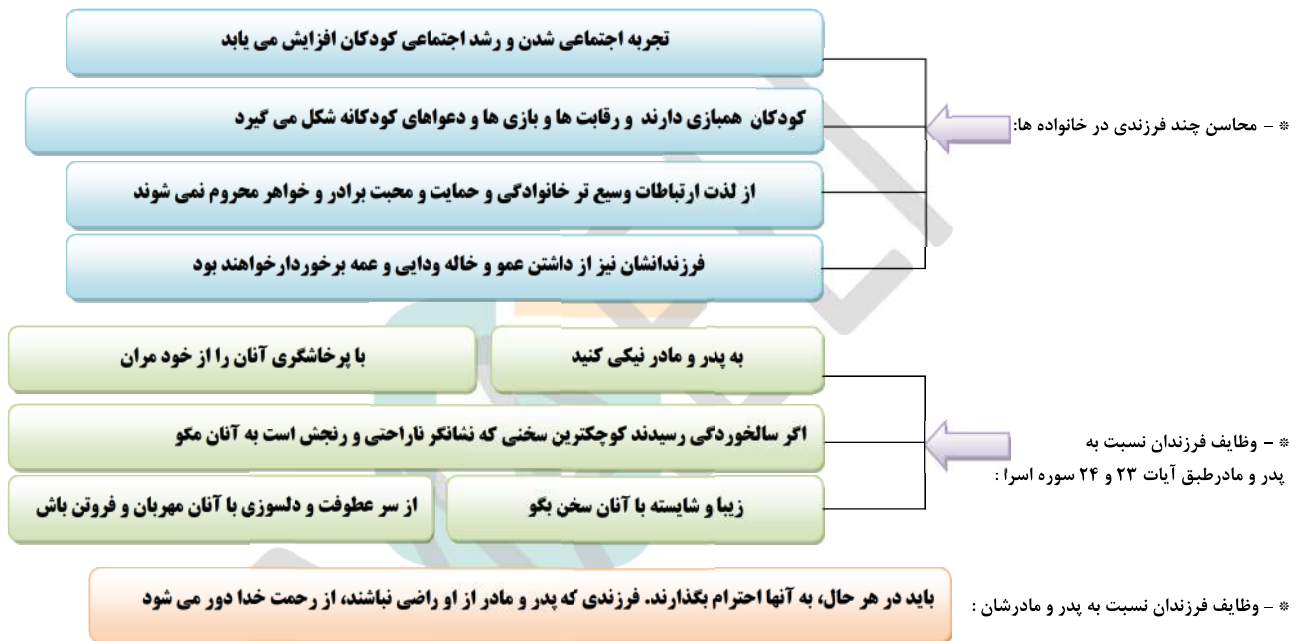
افراد در انتخاب همسر باید به تناسب و همگونی خود با طرف مقابل توجه کنند . هر چقدر افراد از نظر اعتقادات دینی ، فرهنگ ، اخلاق و روحیات و وضعیت خانوادگی با همدیگر هماهنگی داشته باشند ، زندگی شان با دوام تر است

* - دیدگاه اسلام برای انتخاب همسر :

مهم ترین عاملی که باید در همسر گزینی به آن توجه کرد ، ایمان و اعتقادات دینی افراد است . اسلام همچنین بر اصالت خانواده تأکید کرده است ، یعنی فردی که به عنوان همسر انتخاب می شود ، در خانواده ای صالح و اهل ایمان و تقوا پرورش یافته باشد

* - یکی از مهم ترین اهداف ازدواج :

برقراری آرامش و محبت بین زن و مرد است . پس از ازدواج، زن و شوهر یاور هم بوده سعی می کنند با همدلی و کمک به یکدیگر، محبت و آرامش را در خانواده برقرار کنند

* - نهاد حکومت: همان طور که زندگی اجتماعی یک ضرورت است و انسان ها نمی توانند به تنهایی زندگی کنند و نیازهای مادی و معنوی خود را برطرف کنند ، داشتن حکومت برای یک جامعه و یک ضرورت است .

زیرا در زندگی اجتماعی نیازهای مشترکی وجود دارد و افراد برای تنظیم امور خود به قوانین و مقرراتی نیاز پیدا می کنند . آنها همچنین برای اجرای قوانین و حل اختلافات و برقراری امنیت و نظم ، ایجاد هماهنگی میان فعالیت های مختلف جامعه ، دفاع از هجوم دشمنان ناگزیرند حکومتی تشکیل دهند و اداره ی امور جامعه را به افرادی بسپارند . بنابر این بدون نهاد حکومت ، جامعه دچار اختلال و هرج و مرج می شود .

* - هیچ جامعه ای نمی تواند بدون وجود حکومت باقی بماند :

رسیدگی به اختلافات و شکایت ها

برقراری نظم و امنیت

اجرای قوانین

وضع قوانین و مقررات لازم در امور مختلف

* - مهم ترین وظایف حکومت ها :

ایجاد وسایل و امکانات لازم برای رفع نیازهای معیشتی

عمران و آبادانی کشور

سیاست گذاری فرهنگی

حفظ میراث فرهنگی

تعلیم و تربیت

مدیریت منابع طبیعی و ثروت هایی که به عموم مردم تعلق دارد

دفاع از کشور و حفظ تمامیت ارضی

ایجاد هماهنگی بین فعالیت های مختلف اقتصادی و اجتماعی

* - نظر اسلام در مورد حکومت : اسلام وجود حکومت را برای جامعه ضروری می داند. زیرا بسیاری از احکام الهی (مانند عدالت) جز با تشکیل یک جامعه و حکومت الهی، محقق نمی گردد.

* - مبدأ قوانین و مقررات برای برپایی حکومت از دیدگاه اسلام: حکمت و اراده خداوند است و عقل و وحی الهی، دو وسیله اصلی برای شناخت ارزش های الهی، قوانین و مقررات اجتماعی هستند

* - برخی از قوانین و ارزش های اجتماعی اسلام: عدالت و ایجاد شرایط مناسب برای رشد و تعالی مردم - آزادی انسان ها از همه بندها و موانع سعادت آنها - استقلال و نفی سلطه بیگانگان - ظلم نکردن - مسئولیت در قبال مظلومان - تأمین اجتماعی و تلاش برای عمران و آبادی زمین

* - قانون الهی ضامن عدالت است و مجریان قوانین عادلانه باید دو ویژگی داشته باشند: عدالت را بشناسند و به عدالت رفتار کنند

* - سوره نساء آیه ۵۹ در باره حق حاکمیت الهی : ای کسانی که ایمان آورده اید ، فرمان بريد از خدا و فرمان بريد از رسول و اولیای امور از خودتان و اگر در چیزی سئزه کردید به خدا و رسولش باز گردید

* - سوره بقره آیه ۲۵۷ در باره حق حاکمیت الهی : خداوند ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده اند . آنها را از ظلمت ها به سوی نور بیرون می برد . اما کسانی که کافر شدند ، اولیای آنها طاغوت ها هستند که آنها را از نور به سوی ظلمت ها بیرون می برد . آنها اهل آتش اند و همیشه در آن خواهند ماند

* - از دیدگاه اسلام چه کسانی برای اجرای قوانین شایستگی دارند؟ فقط آن گروه از مردم شایستگی دارند که هم از قوانین و ارزش های الهی آگاهی داشته باشند هم از نظر تقوا و عدالت از دیگر مردم بالاتر باشند . در رأس این گروه ، پیامبران الهی و سپس جانشینان آنها یعنی امامان معصوم قرار دارند. در غیاب آنان نیز، افراد باتقوا و عادلانی که آگاهی لازم را به دستورات اسلام داشته اند

* - کلمه جمهوری در حکومت جمهوری اسلامی نشانگر : کلمه جمهوری نشان می دهد که شکل این حکومت ، جمهوری است و در آن حق انتخاب و مشارکت مردم در حکومت به رسمیت شناخته می شود

* - کلمه اسلامی در حکومت جمهوری اسلامی نشانگر : یعنی محتوای این حکومت اسلامی است و کشور با اصول و قوانین اسلامی اداره می شود . زمامداران آن نیز باید مومن و معتقد به اسلام و متعهد به اجرای آن باشند

* - بر طبق قانون اساسی: مهم ترین رکن حکومت جمهوری اسلامی رهبری آن است و سه قوه مقننه ، قضاییه و مجریه تحت نظارت رهبری به اداره امور کشور می پردازد

* - رهبری در جمهوری اسلامی ایران بر پایه ولایت فقیه است. ولایت به معنای سرپرستی است.

* - در زمان غیبت امام زمان (عج) سرپرستی جامعه ی اسلامی بر عهده ی : طبق اصل پنجم قانون اساسی سرپرستی جامعه ی اسلامی بر عهده ی فقیه عادل و باتقوا ، آگاه به زمان ، شجاع ، مدبر و مدبّر است.

نمایندگان مجلس شورای اسلامی ، اعضای شورای نگهبان

قوه مقننه

رئیس قوه قضاییه ، قضات ، دیوان عالی کشور ، دادگاه ها ، دادسراها و ...

قوه قضاییه

رئیس جمهوری ، معاونان و وزارت خانه ها

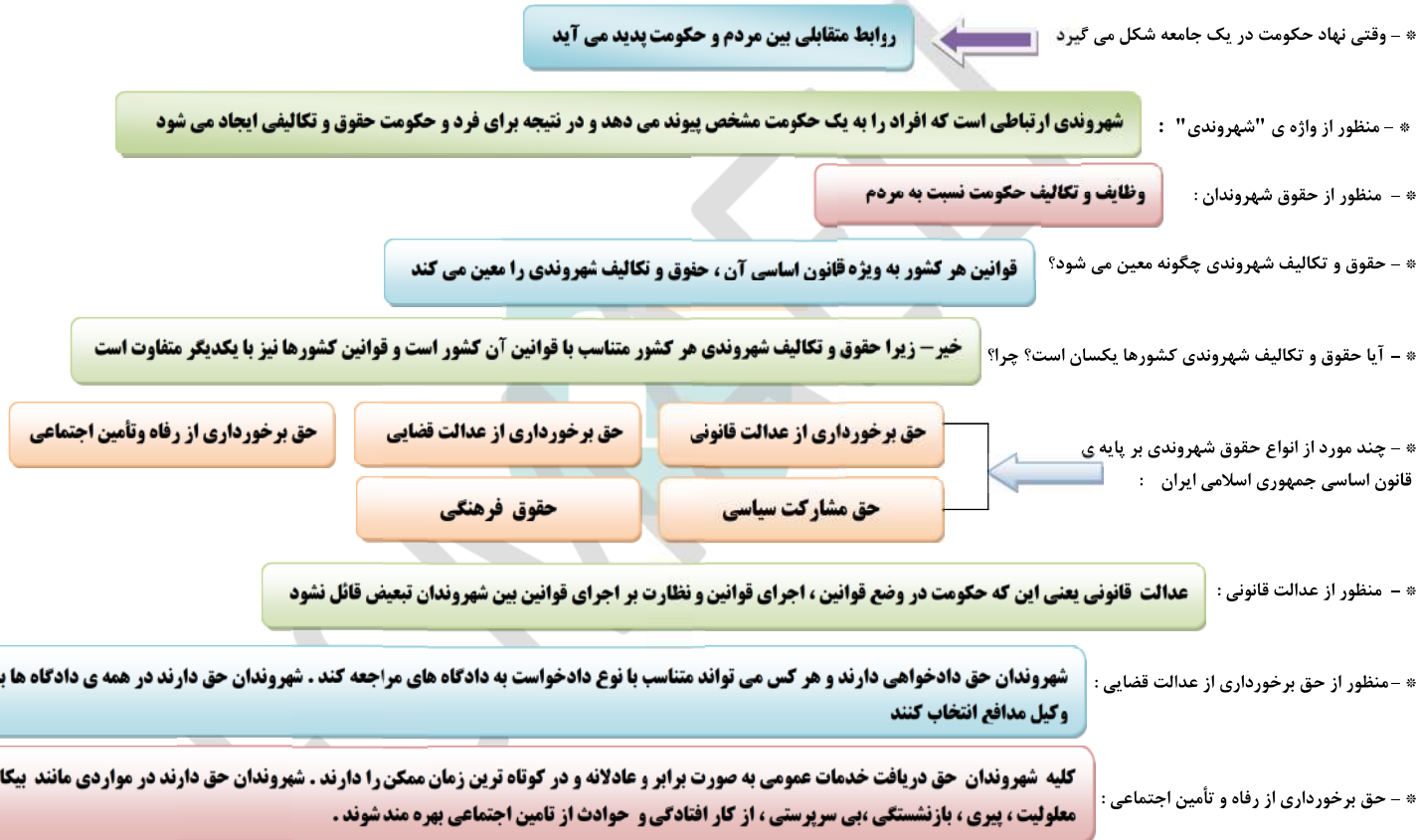
قوه مجریه

مهم ترین رکن حکومت جمهوری اسلامی و قوای سه گانه :

رهبری (ولی فقیه)

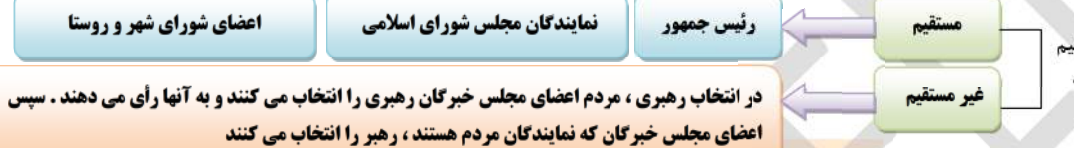
آموزش نکات مهم درس ۲۲ مطالعات نهم (حقوق و تکالیف شهروندی) نکات مهم درس بر اساس الگوی چارت تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

* - مشارکت سیاسی : یعنی این که هر شهروند بتواند در امور سیاسی جامعه دخالت کند و در سرنوشت کشور خود نقشی داشته باشد

* - مشارکت سیاسی مردم از راه های : شرکت در انتخابات ، عضویت و همکاری در احزاب و انجمن های سیاسی ، شرکت در راه پیمایی ها و تظاهرات

* - طبق قانون اساسی مردم چه کسانی را به طور مستقیم و چه کسانی را به طور غیر مستقیم انتخاب می کنند

* - برخی از حقوق فرهنگی در قانون اساسی : حمایت از تشکیل خانواده و پاسداری از روابط خانوادگی - حمایت از تعلیم و تربیت شایسته - آزاد بودن استفاده از زبان های قومی و محلی در مطبوعات و رسانه های گروهی و تدریس ادبیات آنها در مدارس در کنار زبان فارسی

* - تجاوز نکردن به منافع عمومی و حقوق دیگران بر اساس قانون اساسی : بر اساس اصل چهارم قانون اساسی شهروندان مجاز نیستند برای استفاده از حقوق خود به منافع عمومی زیان برسانند و حقوق دیگران را ضایع کنند

* - نادیده گرفتن قانون یا سرپیچی از آن : موجب اختلال و هرج و مرج در جامعه می شود

* - جایگاه واقعی قانون در جامعه : قانون وقتی جایگاه واقعی خود را در جامعه پیدا می کند که همه ی افراد ، اعم از کارگزاران و مسئولان و مردم ، آن را رعایت کنند و به آن پایبند باشند

* - برنامه ها و اقدامات عمرانی ، اقتصادی و اجتماعی حکومت ها چه زمانی ثمر می دهد

زمانی که شهروندان نسبت به پیشرفت کشور دلسوز و حساس باشند و با دولت مشارکت و همکاری کنند

* - مالیات : مبلغی است که شهروندان بر اساس قانون و به صورت بلا عوض به دولت پرداخت می کنند تا صرف هزینه های عمومی کشور شود

* - عوارض : مبلغی است که شهروندان در مقابل دریافت خدمتی از دستگاه های اداری و دولتی ، به آنها می پردازند . برای مثال ، بولی که بابت صدور گواهینامه ی رانندگی پرداخت می شود

* - اقتدار یعنی چه : اقتدار این است که علم ، اقتصاد ، سازندگی ، پیشرفت ، عزت و اعتبار بین المللی و همچنین توان دفاعی کشور ، به وسیله نیروهای داخلی و از درون یک ملت جوشیده و تقویت شود.

* - وظیفه نیروهای نظامی و انتظامی : تأمین امنیت کشور و حراست از مرزها و حفظ تمامیت ارضی

* - وظیفه عمومی مردم در حفظ قدرت کشور : عضویت در بسیج و انجام خدمت سربازی توسط پسران

* - امر به معروف و نهی از منکر در قانون اساسی : در جمهوری اسلامی ایران دعوت به خیر ، امر به معروف و نهی از منکر وظیفه ای است همگانی و متقابل بر عهده ی مردم نسبت به یکدیگر ، دولت نسبت به مردم و مردم نسبت به دولت . شرایط و حدود و کیفیت آن را قانون معین می کند

* - ما در هر محیطی که هستیم،

خانه، مدرسه، اداره، کارخانه، مزرعه و ... می توانیم با فکر کردن و چاره اندیشی، کارها را موثرتر و مفیدتر انجام دهیم

* - بهره وری :

بهره وری یعنی از بین کارهای ممکن، کار درست را انتخاب کنیم و آن را با روش درست انجام دهیم (کارایی و اثر بخشی)

* - بهره وری با چه اقداماتی ارتباط دارد :

بهره وری با صرفه جویی، انجام دادن کارها به صورت آگاهانه و عاقلانه، جلوگیری از اسراف و اتلاف منابع، استفاده ی صحیح از امکانات و نعمت های الهی، کاهش هزینه ها و مانند آن ارتباط دارد

* - دو حدیث در باره بهره وری :

پیامبر اکرم(ص) فرمود: "خداوند دوست دارد اگر کسی از شما کاری انجام می دهد، آن را محکم و بی عیب انجام دهد"

امام علی(ع) فرمود: " فردی که به کاری بی اهمیت بپردازد، امور مهم تر را تباه ساخته است "

* - نمونه هایی از تفکر بهره وری در

زندگی مردم در روزگار گذشته :

تعاون و همیاری در امور کشاورزی

خشک کردن و ذخیره ی محصولات کشاورزی

ذخیره کردن آب در آب انبارها

ابداع و حفر قنات

* - نقش فرهنگ در افزایش بهره وری یک جامعه :

فرهنگ، نقش مهمی در افزایش بهره وری یک جامعه دارد. اگر همه افراد بهره وری در فعالیت های مختلف را ارزش بدانند، جامعه از نظر مادی و معنوی پیشرفت می کند

* - نگرش نسبت به بهره وری :

انسانی که به بهره وری توجه دارد می گوشت هوشمندانه کار کند، با به کارگیری روش های عاقلانه، بهتر به اهداف مادی و معنوی خود برسد و بهترین نتیجه را به دست آورد

* - با توجه به احادیث عوامل موثر در بهره وری :

برنامه ریزی

نظم در کار

تقوا

میانۀ روی

مشورت

اهمیت دادن به کار

* - چند راهکار مهم برای

افزایش بهره وری در زندگی :

اصلاح عادت های غلط مصرفی

استفاده مناسب از زمان و انضباط در کارها

تنظیم جدول بودجه ی اقتصادی

انجام دادن کارها از روی آگاهی

* - برای جلوگیری از اتلاف وقت و از دست دادن زمان :

اگر ما برنامه و اولویت بندی مناسب نداشته باشیم و در کارهایمان انضباط نداشته باشیم، وقت و عمرمان تلف می شود و دیگر قابل جبران نخواهد بود

* - صرفه جویی :

صرفه جویی کم مصرف کردن نیست بلکه مصرف درست و به اندازه است. برای مثال برخی خانواده ها در خرید مایحتاج زندگی یا برگزاری مهمانی ها و تهیه غذا اسراف یا زیاده روی می کنند

* - انجام دادن کارها از روی

آگاهی باعث افزایش بهره وری :

با کسب دانش و مهارت لازم برای هر کار، بازدهی کار ما بیشتر می شود و کمتر اشتباه می کنیم. برای مثال اگر روش تعمیر وسیله ای را ندانیم و به آن دست بزنیم ممکن است آن را خراب تر کنیم. برخی از مواد و وسایل به دلیل ناآگاهی افراد، از روش های درست نگه داری آنها از بین می روند.

* - منظور از تنظیم جدول بودجه اقتصادی :

تنظیم جدولی که در آن درآمدها و هزینه های (دخل و خرج) ماهانه افراد یا خانواده نوشته می شود و همکاری بین اعضای خانواده نیز از راهکارهای کمک به بهره وری است

* - منظور از فعالیت اقتصادی : هر جامعه ای برای ادامه زندگی و رفع نیازهای خود ناگزیر است از منابع طبیعی استفاده کند و وسایل مورد نیاز خود را تولید کند . به این کار فعالیت اقتصادی گفته می شود

* - افراد در چگونه با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند ؟
در هر جامعه ای عده ای به فعالیت های تولیدی و توزیعی مشغول اند از سوی دیگر همه افراد جامعه و حتی تولید کنندگان و توزیع کنندگان به نوبه ی خود مصرف کننده اند . افراد در این فعالیت ها با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند

* - روابط اقتصادی بین افراد : هیچ جامعه ای نمی تواند بدون فعالیت های اقتصادی به حیات خود ادامه دهد و در همه جوامع ، چرخه تولید ، توزیع و مصرف وجود دارد و همواره بین افراد روابط اقتصادی برقرار می شود

* - رابطه ی اقتصادی با چه هدفی : با هدف تولید ، توزیع و مصرف کالاها و خدمات پدید می آید و حقوق و مقرراتی نیز بر آن حاکم می شود

* - برای افزایش بهره وری در فعالیت های اقتصادی : باید بهره وری را در تولید و توزیع افزایش دهیم و الگوی مصرف را نیز عقلانی کنیم

* - افزایش بهره وری به چه معناست ؟ : به این معناست که با روش های مناسب ، هزینه های خود را با حفظ کیفیت کالا یا خدمات ، کاهش دهیم و در مقابل ، خروجی های فعالیت اقتصادی خود (ستانده) را افزایش دهیم

نیروی کار (مدیر، متخصصان، کارکنان، کارگران و)

منابع طبیعی، معدن، مواد خام و انرژی و ...

سایر هزینه ها (مالیات، تحقیقات و ...)

سرمایه (پول، زمین، کارخانه، تجهیزات و ماشین آلات، ساختمان)

* - منظور از نهاده ها یا ورودی ها :

* - جایگاه تولید در اسلام : از منظر اسلام اقتصاد و تولید وسیله اند نه هدف در واقع . یعنی تولید وسیله ای است که انسان از طریق آن نیازهای خود و جامعه را رفع می کند و به مسائل مهم تر می پردازد

* - در دنیای امروز تولید با هدف : کسب سود بیشتر انجام می گیرد و سودهویان بدون توجه به تخریب و نابودی طبیعت همچنان به تولید بیشتر ادامه می دهند

* - سیاست دو گانه کشورهای قدرتمند صنعتی در بهره برداری از طبیعت و منابع طبیعی : کشورهای صنعتی امروز سعی می کنند از طبیعت و منابع طبیعی خود محافظت کنند اما با تبلیغات و تحت تأثیر قرار دادن مردم دیگر کشورها، مصرف گرایی را که موجب تخریب محیط زیست می شود، تشویق می کنند

* - چرا افزایش تولید به هر روش و به هر قیمتی مجاز نیست : زیرا افزایش تولید و فعالیت های اقتصادی اگر به محیط زیست لطمه بزند با اصول بهره وری سازگار نیست ، - زیرا نابودی و تخریب طبیعت، خود هزینه های مجدد و مشکلات جبران ناپذیری برای ما به وجود می آورد

* - امروزه با توجه به اهمیت حفظ محیط زیست: به جای واژه بهره وری از "بهره وری سبز" استفاده می شود

* - منظور از بهره وری سبز : بهره وری سبز این است که از ابزارها، روش ها و فناوری های مختلف در همه مراحل تولید، توزیع و مصرف به گونه ای استفاده کنیم که تأثیرات مضر و منفی فعالیت ها بر محیط زیست به کمترین حد ممکن برسد

* - وضعیت بهره وری در کشور ما : وضعیت چندان مطلوبی ندارد - همه ما موظفیم با برنامه ریزی صحیح، نگرش بهره وری را در همه ی فعالیت های بخش های مختلف اقتصادی (کشاورزی، صنعت و خدمات) ترویج کنیم و به کار بگیریم

* - وظیفه ی سازمان ملی بهره وری ایران : در زمینه ی وضعیت بهره وری و چگونگی راه های افزایش آن در بخش های مختلف اقتصادی کشور مطالعه، سیاست گذاری و نظارت می کند

* - منظور از اقتصاد مقاومتی : یعنی در شرایط سخت بتوانیم کمترین اتلاف هزینه را داشته باشیم، روی پای خود بایستیم، از تولید ملی حمایت کنیم، از اسراف پرهیزیم و از منابع و امکانات حداکثر استفاده را بکنیم

* - محور اصلی اقتصاد مقاومتی : بهره وری است .